

MEMORIA DE LES ACTIVITATS DEL CENTRE D'ESTUDIS DEL BAGES, ANY 2019

1. Jornades de Patrimoni en perill. El patrimoni viari

El 2019 s'han celebrat les VII Jornades de patrimoni que cada any dediquem a una temàtica concreta. Aquestes jornades han comptat, un any més, amb el suport econòmic de l'IRMU mitjançant els ajuts que concedeix per jornades i congressos.

Divendres 25 de gener:

Joan Rovira va pronunciar una conferència sobre *Camins històrics. Els camins ramaders de la Catalunya Central* amb l'assistència d'unes quaranta persones..

Lloc: Sala d'Actes del Col·legi d'Arquitectes a dos quarts de vuit del vespre

Dissabte 26 de gener

Ponències:

De 9.30 a 10.30, l'historiador Albert Fàbregas va pronunciar una conferència sobre *El camí de Manresa a Cardona*.

Comunicacions

Camins al monestir de Montserrat.

A càrrec d'Assumpta Muset Pons

Hora: 10:30

Viure dins la muralla de Manresa: portals, camins i ponts.

A càrrec de Raquel Valdenebro Manrique

Hora: 10:45

Vila de Santpedor: portals i camins.

A càrrec de Mireia Vila Cortina

Hora: 11:00

El camí ral de Barcelona a Manresa pel coll de Daví.

A càrrec de Jordi Griera Cors

Hora: 11:15

Pausa – Cafè

Hora: de 11:30 a 12:00

L'antic romeu de Manresa a Montserrat per Castellgalí.

A càrrec de Jordi Suades Marigot

Hora: 12:00

L'antic camí ral de Can Maçana.

A càrrec de Jordi Piñero Subirana

Hora: 12:15

La transformació de camins rals en carreteres.

A càrrec de Lluís Virós Pujolà

Hora: 12:30

Els camins com a patrimoni públic i la seva protecció.

A càrrec de Lluís Matalamala Ribó

Hora: 12:45

Lloc: Sala d'Actes del Col·legi d'Arquitectes a dos quarts de deu del matí

Assistència: 60 persones

Dissabte 2 de febrer

Visita guiada

Recorregut per camins històrics dels voltants de Manresa a càrrec de Marc Vilarmau i Masferrer.

Hora: 09:30

Assistència ; 17 persones

2. Cursos del Centre d'Estudis del Bages

I Curs de Genealogia

a càrrec de Raquel Valdenebro Manrique, Ernest Molins Roca, Marc Torras Serra

Dia :Dissabtes dies 2, 9 i 23 de Març

Lloc: Casal de les Escodines.

Assistència 16 persones

II Curs de Genealogia

a càrrec de Raquel Valdenebro Manrique, Ernest Molins Roca, Marc Torras Serra

Dia: Dissabtes dies 9,16 i 23 de Novembre

Lloc: Arxiu Comarcal

Assistència: 16 persones

3.Recercat

Enguany es va fer la XI edició del Recercat. Jornada de Cultura i Recerca Local que es va celebrar a Cervera els dies 3, 4 i 5 de maig de 2019. El CEB hi va ser present amb tres membres de la junta. Ramon Cornet va presentar el treball " Les Tines Urbanes ", que comptava amb el suport de l'IRMU.

4. Conferències i presentació de llibres

- **Conferència** " *Plàcida Genescà i Caballé. Una arxivera amb arrels manresanes*" de Núria Jornet Benito

Dia: Dijous 28 març 2019, a les 19.30 h

Lloc: Centre Cultural el Casino de Manresa

Assistència: 22 persones

- **Presentació del llibre "Molta terra catalana a l'Havana (Vol.I)", de Josep M Torné Pinyol**

Dia: dijous 9 de maig de 2019,, Hora: 19:30

Lloc: Centre Cultural el Casino de Manresa)

Assistència 45 persones

Presentació a càrrec de Francesc Villegas.

L'obra, publicada per l'editorial Gregal i presentada en dos volums, ressegueix la petja dels catalans a la capital de Cuba **a partir de 121 relats històrics** dedicats a descriure la vida i peripècies de persones i empreses, endreçats en vint capítols, corresponents a l'activitat professional dels immigrants. Cada relat es completa amb fotos actuals que identifiquen i situen en el mapa els elements arquitectònics que han perdurat. Com a complements indispensables, l'obra compta amb una àmplia introducció històrica

- **Presentació publicació "Els comerços emblemàtics del Centre Històric de Manresa" de Francesc Comas**

Dia 5 de juny a les 7 de la tarda

Lloc : Espai 1522

Assistència: 35 persones

Es presenta la publicació on es recullen els comerços emblemàtics del Centre Històric de Manresa. Fa dues setmanes, es va presentar l'itinerari, que ha fet ple en les quatre visites guiades per Francesc Comas. L'alcalde de Manresa en funcions i el propietari de la Farmàcia Esteve van ser presents a la presentació i tot seguit, es va fer un tast de la visita al sector Urgell-Born.

- **Presentació del llibre Navarcles a l'època feudal (segles X-XII) de Miquel Torras Cortina,**

Dia 12 de juny, a les vuit del vespre

Lloc l'espai Cel Obert de La Creueta Centre Cultural.

Assistència: 30 persones

Miquel Torras Cortina professor de la Universitat Autònoma de Barcelona, ha recollit tots els documents que parlen de Navarcles dels segles X al XII i n'ha reconstruït la història: el paisatge, els conreus, la població, etc. El llibre *Navarcles a l'època feudal (segles X-XII)* s'acompanya amb un CD amb el corpus de 116 documents que van de l'any 940 a l'any 1132.

- **Presentació del llibre sobre 150 anys de les colònies del Llobregat d'Albert Balcells i Rosa Serra**

Dia 19 de juny a les vuit del vespre

Lloc: Sala d'actes de l'auditori de la Biblioteca del Casino (Manresa)

Assistència: 60 persones

- **Teixint la Història en Roig i Negre. Història de l'anarquisme a l'Alt Llobregat i Cardener” de Miquel G. Gómez**

Dia: Dijous 31 d'octubre

Lloc Sala d'actes del Centre Cultural de la Biblioteca del Casino de Manresa.

Assistència: 30 persones

- **“Al peu del segle” de Josep Junyent i Rafart**

Dia 27 de novembre, a les 19,00 hores

Lloc ; l'Espai Òmnium (Sobrerroca 38, Manresa)

Assistència: 70 persones

Acte de presentació del llibre: **“Al peu del segle”** (Aportacions de l'Església al nacionalisme català i altres textos) de Josep Junyent i Rafart, que va comptar amb la intervenció d'Hilari Ragner. Es va fer a **l'Espai Òmnium** (Sobrerroca 38, Manresa) el **27 de novembre de 2019 a les 19 hores**. Organitzaren: Fundació Independència i Progrés, Moviment Cristià Comunitari, Centre d'Estudis del Bages i Òmnium Cultural Bages-Moianès.

- **Presentació del llibre “Navarcles a l'època feudal (segles X-XII)” de Miquel Torras Cortina**

Dia; 5 de desembre

Lloc. Centre Cultural del Casino

Assistència: 12 persones

- **Presentació del llibre “Mentides de la història” de Cèsar Sanchez, Eugeni Junyent i Jordi Bonvehí**

Dia 11 de desembre

Lloc: Centre Cultural de la Biblioteca del Casino (Manresa)

Assistència: 30 persones

Amb *Mentides de la història*, el segon lliurament de la col·lecció d'Omniabooks Història de la societat, els autors **Cèsar Sanchez, Eugeni Junyent i Jordi Bonvehí** donen a conèixer fets, suposadament històrics i popularment interioritzats com a certs per una majoria de la població, però que en realitat o no eren com s'explica, o en la majoria de casos directament no van arribar a passar mai. El pròleg del llibre ha estat a càrrec del professor Àngel Casals.

5. Commemoració dels Panyos

Els Panyos 1820, la primera fàbrica de Catalunya”

Dia: 25 d'octubre de 2019

Hora: De 10 a 18h

Lloc: Museu de la Tècnica de Manresa

Assistència: 70 persones

Programa:

9.30: Arribada dels participants.

10:00: Benvinguda als assistents a càrrec de Josep Alabern, vicepresident de la fundació Aigües de Manresa – Junta de la Sèquia.

10:00: Introducció del context històric i la rellevància de la Fàbrica Miralda, coneguda com els Panyos, a càrrec de Lluís Virós, historiador especialitzat en història econòmica.

11.00: Esmorzar.

11.30: Taula rodona: *La intervenció tècnica en patrimoni industrial, aspectes tècnics i normatius de les intervencions en patrimoni industrial i els seus nous usos.*

Participen a la taula:

Lluís Piqué, arquitecte, autor del projecte de restauració de la coberta dels Panyos i del Pla Director.

Antoni Vilanova, arquitecte membre del COAC i president de l'AADIPA.

Jordi Rogent, arquitecte, excap de patrimoni de l'ajuntament de Barcelona.

Eusebi Casanellas, Exdirector del MNACTEC i President honorari de TICCIH.

Moderador: Rosa Serra.

13.00: Dinar.

15.00: Taula rodona: *Directrius per la preservació i la gestió del patrimoni industrial, amb representants polítics que exposin les oportunitats i dificultats de la intervenció pública en edificis del patrimoni industrial.*

Participen a la taula:

Elsa Ibar Torras, Directora General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya.

Joan Closa Pujabet, Director del Servei del Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona.

David Aaron, regidor d'urbanisme de l'Ajuntament de Manresa.

Modera: Rosa Serra.

17:00: Clausura de la jornada i inauguració de l'exposició "Espais Recobrats", a càrrec de Valentí Junyent, alcalde de Manresa.

La jornada es va promoure des de l'Ajuntament de Manresa, el Parc de la Sèquia i Museu de la Tècnica de Manresa, el MNaCTeC, el COAC-Demarcació de les Comarques Centrals, el Centre d'Estudis del Bages i algunes persones especialistes a títol personal i en representació de les entitats o institucions on col·laboren, com Rosa Serra o Antoni Vilanova.

6. Full informatiu

Per mantenir un contacte directe amb els nostres associats cada trimestre enviem un full informatiu per email i també s'encarta a la revista DOVELLA. En aquest full s'informa de totes les activitats i novetats de la nostra entitat de cada trimestre.

Aquest 2019 s'han enviat els fulls informatius 2, 3, 4 i 5

7. Participació del CEB amb diferents entitats o comissions

Germanes Caputxines de Sant Carles Borromeu

Lluisa Font informa sobre el tema de les Caputxines

S'han fet diversos actes, concerts, tallers, etc., en les que ha participat en l'organització en nom del CEB.

Anella Verda

Ramon Cornet informa sobre el Plenari en que es va presentar el Pla de treball del 2019

IV Jornades Joan Vilar Costa (4 de maig)

Les IV Jornades de Joan Vila del 4 de maig es van dedicar a la temàtica dels refugiats

Lloc: Casal de l'Església

Assistència 46 persones

TEMA Refugiats: ahir i avui

De 2/4 de 10 a 2/4 d'11 | Arcadi Oliveras: *Un món sense fronteres al moviment de les persones.*

De 2/4 d'11 a 2/4 de 12 | Josep Alert: *Els refugiats polítics a la Manresa republicana.*

De 2/4 de 12 a les 12h: Pausa cafè.

De les 12 a la 1h | Taula rodona: *Els refugiats i la immigració a casa nostra avui*
I. Amat (F. Tomàs Canet), A. Franch (Creu Roja), R. de Paz (Cooperació. Aj. Manresa)

Festa del riu

1 de juny

Cooperació del CEB en la II Festa del riu, en l'intent de recuperar la llera del riu Cardener com a lloc d'oci .

200 anys de la fàbrica dels Panyos

El CEB forma part de la comissió creada amb altres institucions i entitats per commemorar els dos cents anys d'aquest edifici industrial (BCIN)

8. Parada Sant Jordi

El dia 23 d'abril es va fer, com es tradició, la parada de Sant Jordi, que enguany es va instal·lar a la plaça de Sant Domènec amb una carpa de protecció per la pluja.

9. Visites i itineraris

Visites Manresa Desconeguda

Com cada any el CEB a partir de l'encàrrec de la Regidoria de Cultura s'encarrega de la preparació, contingut i guiatge de les visites de la Manresa Desconeguda que es fan pels voltants de la Festa Major.

Dia .Dilluns 26 d'agost, de 17:00 a 20:00 La pedra seca a la riera de Rajadell i serra de Montlleó, guiatge de Florenci Vallès, Jaume Plans , Enric Alegre,....

Dia Dimarts 27 d'agost. Obert Refugi antiaeri de l'escola Renaixença

Dia Dimecres 28 d'agost, de 17:00 a 20:00. La Fabrica Vermella i la Fabrica Blanca: les fàbriques de Sant Pau. Patrimoni industrial i retalls de vida
El CEB s'encarrega del guiatge: Jaume Serra, Josep Galobart, Lluís Virós, Pilar Alonso, Francesc Comas, David Farré.

Dia Dijous 29 d'agost, de 17:00 a 20:00 L'estació del Nord i els ponts sobre el Cardener: objectius militars durant la Guerra Civil. Refugi RENFE i la capella de la Guia, la visita es farà amb grups de 20 a 30 persones, guiatge de Joaquim Aloy, Josep Alert, entre altres.

Aquest any hem comptat amb el suport de Meandre, CECB, Memòria.cat, ICHN,

Visita a la fàbrica dels Panyos

Dia 27 d'octubre festa al parc dels Panyos i visites guiades a l'interior de la fàbrica.

A càrrec de membres del CEB i Parc de la Sèquia

10. Jornades Europees Patrimoni.

Dia 12 d'octubre

Lloc de concentració. Plaça Major d'Avinyó

Assistència: 35 persones

Matí

Hora: 10.00 h

Visita comentada al centre d'interpretació **Espai Matiners**

Visita comentada a l'espai exterior de la casa modernista **Casa Abadal**

Tarda

Hora: 16.00 h

Visita comentada a la **Torre dels soldats**

Recorregut comentat per un tram del **camí ramader Central**

11 Premis Lacetània

Premis Lacetània

Dia; 14 de novembre

Lloc; teatre Conservatori de Manresa

Assistència: 350 persones

Premi Antoni Esteve per a estudis sobre la Catalunya Central

Treball de recerca o de divulgació en qualsevol camp emmarcat en la Catalunya Central. Dotat amb 1.500 euros (impostos inclosos) per la família Esteve. Convocat pel Centre d'Estudis del Bages i Òmnium Bages-Moianès.

Va obtenir el premi Glòria Ballús Casòliva per **Manuel Jovés i Torras. De director de l'Orfeó Manresà a compositor de tangos.**

Premi Revista Dovella per a treballs de recerca per a joves

Article sobre el treball de recerca de batxillerat o cicles formatius fet el curs 2018/2019 que estudiï qualsevol aspecte de la Catalunya Central. Convocat i dotat pel Centre d'Estudis del Bages amb 300 euros (impostos inclosos) per als autors i una subscripció per dos anys a la revista Dovella per al professor tutor.

Va obtenir el premi Núria Valera Gispets, per la proposta: **El treball de les dones a les fàbriques tèxtils de Sant Vicenç de Castellet.**

12. Ajut IRMU

El CEB va presentar, i va aconseguir, una subvenció de l'IRMU per a un projecte comarcal de recuperar la memòria de la vinya i el vi. El Bages era al segle XVII la comarca amb major producció de vi de Catalunya. Aquesta activitat es va mantenir al llarg del XIX i bona part del XX complementada amb altres activitats industrials com el tèxtil i el metall.

La vinya i el vi han format part de la vida de generacions i generacions de bagencs i per això des del CEB i de la DO Pla de Bages, amb el suport del catedràtic d'història Llorenç Ferrer especialista en aquesta temàtica, s'ha engegat el 2019 un projecte de recuperació de la memòria popular.

Al projecte s'hi ha implicat 14 municipis del Bages i esperem que l'any 2020 s'hi afegixin la resta. El programa compta a més amb el suport de la Diputació de Barcelona i els ajuntaments implicats.

Es tracta d'un projecte molt ambiciós que ha de concloure amb una exposició itinerant, una base de dades de materials relacionats amb la vinya i la recuperació de la memòria popular mitjançant entrevistes.

13. Revista DOVELLA

Presentació de la revista Dovella número 124

Dia: dijous, 10 de gener de 2019 **Hora:** 19:30

Lloc: Sala de reunions del Centre Cultural el Casino. Adrià Mas Craviotto, historiador i soci del CEB, farà una breu conferència sobre l'alimentació durant l'Edat Mitjana.

Assistència : 30 persones

Presentació revista Dovella numero 125

Dia 13 juny a dos quarts de vuit del vespre

Lloc a la sala d'actes del Centre Cultural del Casino

Aquets número és un monogràfic dedicat a les Jornades de patrimoni ferroviari del 2018.

Compta amb l'ajut de l'IRMU a través de la Convocatòria anual d'ajuda a publicacions

Assistència: 35 persones

14. Altres

Reunió Director Serveis Territorials de Cultura

El dia 14 de juny es va fer a Santpedor la trobada amb Lluís Cerarols l'actual director dels Serveis Territorials de Cultura de la Catalunya Central, es van reunir les entitats culturals de les Comarques Centrals. En la reunió es va presentar la iniciativa de definir la marca cultural de les Comarques Centrals, un possible Congrés de Cultura, també unes trobades inicials i unes taules sectorials

Diada 11 de setembre

El dia 11 de setembre es va fer l'oferta floral en l'acte organitzat per l'Ajuntament

Participació en la Comissió de Patrimoni de l'Ajuntament de Manresa

Participació en la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Manresa

Manresa, 21 de juliol de 2020